

Naso 5782

Schriftlezingen: Bamidbar/ Num. 4:21-7:89, Shoftim/ Richters 13:2 – 25, Johannes 8:1-11

Inleiding

Het is alweer even geleden, maar in Bechuqotai lezen we iets opmerkelijks als het gaat over de zegeningen waarin Israel mag delen als het wandelt in de wegen van HaShem. In Lev. 26:10 lezen we: וְאָכַלְתֶּם יֶשֶׁן נוֹשָׁן וְיֶשֶׁן מִפְּנֵי חֶדְשׁ תּוֹצִיאוּ - “En jullie zullen eten het oudste van het oude, en het oude zullen jullie wegdoen om ruimte te maken voor het nieuwe”.

Opmerkenswaardig is de aantekening bij יֶשֶׁן נוֹשָׁן - *yashan noshan*: *Het oudste van het oude [graan]*. De opgeslagen oogsten van voorgaande jaren zullen vers blijven en zelfs verbeteren met de leeftijd, zodat drie jaar oud graan superieur zal zijn aan twee jaar oud graan. Het vers vervolgt dat wanneer de nieuwe oogst binnenkomt, het nodig zal zijn om het opgeslagen graan te verplaatsen om ruimte te maken voor een nieuw oogst - zoveel overvloed zal er zijn (*Rashi, Sifra*).

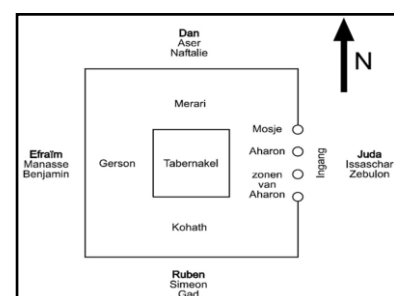
Is dit niet van toepassing op het geestelijke voedsel dat wij tot ons zullen nemen? In verband met de komst van G-ds Koninkrijk worden wij opgeroepen om terug te keren naar de Torah van Moshe. Wij moeten **het oudste van het oude** tot ons nemen, en dit wordt compleet vernieuwd door het geloof in G-ds plan. Dan leven we niet meer bij hetgeen de mannen van de Reformatie hebben gezegd, of de Kerkvaders, maar dan sluiten we aan bij de geloofsvisie van Avraham, Yitzchaq en Ya’aqov. Sluit dit niet aan bij het woord van Yeshua, dat je nieuwe wijn in nieuwe lederzakken moet doen? Want die nieuwe wijn is vol beroering vanwege het gistingsproces. Ook het geloof van Yeshua toen, was een vernieuwing van het oude. Dit paste niet in het oude systeem. Is het vandaag niet evenzo?

Parashat נֹשָׂן – Naso. Dit woord komt van נָשָׂא - Nasa: optillen, dragen, nemen.

Num. 4:21-49 Levi’im in dienst de Mishkan. De Levi’im moeten zorgen voor het vervoer van de Mishkan. De heilige voorwerpen worden gedragen door de zonen van Kohat, zoals we in Num. 4:1-20 hebben gelezen. Onze parshe leert dat de nakomelingen van Gershon de kleden dragen en de zonen van M’rari de zware delen, zoals de panelen en de voetstukken. Zij krijgen daarvoor vier van de zes wagens toegewezen, die in hoofdstuk 7 worden geschonken door de leiders van het volk, Nm. 7:6-8.

Num. 5:1-4 Reiniging van het kamp. In de Artscroll Chumash wordt hier gezegd: Om hun kamp een waardig huis te maken voor de nieuw opgerichte Mishkan en de Goddelijke Tegenwoordigheid [*Shechinah*] die begonnen was om te rusten onder hen, werden de Israëlieten gewaarschuwd om hun kamp vrij te maken van rituele vervuiling [*tumah*] (*Ramban*). Bijgevolg werd deze passage aan het volk doorgegeven op de eerste van Nissan, de dag dat de Mishkan geheiligd werd (*Rashi*)... Hoewel **fysieke factoren** de directe oorzaak zijn van rituele besmetting, **is het schadelijk voor de spirituele status van de persoon die het beïnvloedt en de plaats waar het zich bevindt.**

Hier wordt met enkele woorden gezegd dat fysieke factoren van invloed zijn op onze geestelijke status. Het wegsturen

van de onreinen was om G-d's aanwezigheid in het kamp mogelijk te maken. Ter info nog het volgende:

Het legerkamp van Israel bestaat uit 3 delen: Het kamp van de Shechinah, de Levieten en van Israël.

Iedereen met tzara'ath werd verbannen uit alle drie kampen. Iemand met een lozing werd toegelaten in het Israëlitische kamp, maar verbannen uit de andere twee. Iemand verontreinigd door een dode werd zelfs toegelaten in het Levietenkamp, maar mag niet in de Mishkan komen.

Tractate Pesachim 67a legt uit dat zelfs een lijk in het Levietenkamp mag worden gebracht omdat er staat: "*En Mozes nam de beenderen van Jozef mee*" (Exodus 13:19). De woorden "*met hem*" impliceren dat de beenderen binnen zijn grens werden gebracht, d.w.z. dat de kist van Jozef werd gevonden in hetzelfde gebied waar Mozes woonde. Aangezien Mozes een leviet was en in het Levietenkamp woonde, volgt hieruit dat zelfs een lijk in het Levietenkamp kan worden gebracht.

Num 5:5-10 gaat over diefstal. Vers 6 volgens de Joodse vertaling: Zeg tegen de kinderen van Israël: Wanneer een man of vrouw een van de zonden tegen de mens begaat om לְמַעַן לְמַעַן - limol ma'al = verraderlijk tegen God te handelen, en die persoon wordt schuldig bevonden, zij zullen de zonde die zij hebben begaan belijden, en de hoofdsom van zijn schuld vergoeden, het vijfde daarvan optellen en het geven aan degene aan wie hij schuldig was. Dit woord "verraderlijk" wordt ook gevonden in vers 12 en 27, bij de overspelige vrouw.

R' Moshe Feinstein bespreekt de progressie in deze passage over de zonde van het nemen van andermans eigendom. (a) Het is verboden om iemand anders iets te ontnemen dat rechtmatig van hem is, ook al kan men soms redeneren: "Ik neem van iemand die zo rijk is dat hij het nooit zal missen. Ik berokken hem geen leed!" (b) Het is nog gemakkelijker om te redeneren dat het niet verkeerd is om een rijke proseliet op te lichten die toch geen erfgenamen heeft. Hij zal niet eeuwig leven. Hij heeft meer dan genoeg voor zichzelf, en er is niemand om van hem te erven als hij sterft. (c) De derde categorie is iemand die de tienden heeft afgescheiden, maar ze nog niet heeft verdeeld. Een Kohèn of Leviet kan zich gerechtvaardigd voelen om de tienden te pakken door te redeneren: "Ze behoren toch echt tot mijn stam. Het enige wat ik doe is de Israëliet het recht ontnemen om te kiezen aan wie hij ze zal geven – en dat is toch niet zo erg?!"

Door al deze drie categorieën in dezelfde passage op te sommen, leert de Torah ons de ware definitie van stelen. Het is ons verboden om iets te nemen **dat G-d ons niet heeft gegeven**, ongeacht of de diefstal groot of onbeduidend is, of dat we een "morele" rechtvaardiging kunnen vinden om dit te doen.

Num 5:11-31 gaat over de Sotah/de overspelige vrouw, een vrouw die zich op een ongepaste manier gedraagt. Ze geeft op die manier haar echtgenoot een reden om haar te verdenken van overspel, maar er is geen bewijs voor schuld of onschuld. De geleerden merken hierbij op:

De Torah voorziet in een wonderlijk proces dat ofwel zal bewijzen dat ze gezondigd heeft en zowel haar dood als die van haar ongeoorloofde minnaar heeft veroorzaakt, of onomstotelijk zal laten zien dat ze trouw was, waardoor het vertrouwen en de liefde in het huwelijk zal herstellen. En als ze inderdaad ontrouw was geweest, zou haar angst voor de naderende dood haar er wel eens toe kunnen aanzetten om te bekennen. In dat geval zou het huwelijk eindigen in een echtscheiding, maar zonder enige straf voor haar, behalve dan het verlies van haar *ketubah-rechten*, omdat er geen juridisch aanvaardbaar bewijs van haar schuld was.

En dan volgt er nog een opmerking in de Artscroll Chumash:

In de loop van de passage gebruikt de Torah twee termen die de heiligheid en zuiverheid van de huwelijksrelatie benadrukken. De ontrouw wordt *מַעֲלֵלָה* genoemd, *verraad* (vers 12), de term die gewoonlijk wordt gebruikt voor het nemen van tabernakel-bezit – Gods eigen bezittingen – voor persoonlijk gebruik. En de vrouw die schuldig is aan de beschuldiging is *הַמְּבֻטָּה* geworden, *bezoedeld* (vs. 13), dit is tegengesteld aan de zuiverheid die nodig is voor de aanwezigheid van heiligheid. Het huwelijk is dus geen handig middel om verlangens en materiële behoeften te bevredigen; het is een heilige relatie die trouw en zuiverheid tussen de partners vereist.

De heiligheid van het huwelijk wordt door Yeshua heel hoog gesteld. We lezen in Mat. 5:27-28:

“Gij hebt gehoord dat van de ouden gezegd is: Gij zult geen overspel doen. Maar ik zeg u, dat zo wie een vrouw aanziet om dezelve te begeren, die heeft alrede overspel in zijn hart met haar gedaan.”

Yeshua waarschuwt ons om bedacht te zijn op wat er in ons hart leeft. We mogen immers niet achter onze ogen en ons hart lopen, maar moeten letten op G-ds instructies, Num 15:39.

En als het over echtscheiding gaat dan is overspel de enige reden daarvoor volgens Mat. 5:31-32: *“Er is ook gezegd: Zo wie zijn vrouw verlaten zal, die geve haar een scheidbrief. Maar ik zeg u, dat zo wie zijn vrouw verlaten zal, anders dan uit oorzaak van hoererie, die maakt dat zij overspel doet; en zo wie de verlatene zal trouwen, die doet overspel.”* Het huwelijk is heilig en daarmee staat de vrouw in Israel automatisch op een hogere plaats dan onder de omringende volken. Ter illustratie: Van de eerste gemeenten wordt gezegd dat ze alles gemeenschappelijk hadden, behalve hun vrouwen.

Sotah procedure

Een Sotah is geen overspelige vrouw, maar een vrouw verdacht van overspel. Een getrouwde vrouw wordt verdacht of beschuldigd. En de man is jaloers. Hoe kwam het huwelijk tot dit punt, dat de gang naar de priester gemaakt werd? Waarom is de man zo jaloers? Wat is er allemaal verkeerd bij dit huwelijk? Het heeft met het karakter van de echtgenoten te maken. Ze bevinden zich in een situatie waar ze niet uit komen. Er is totaal geen vertrouwen meer.

In de Chumash wordt gezegd dat dit ritueel zijn effect verloor en gestopt werd door het Sanhedrin tijdens het Tweede Tempeltijdperk, toen het volk niet langer waardig was (*Sotah 47a*). Het doel van de beproeving was tweevoudig: (a) om overspel te straffen en te helpen om immoraliteit te verwijderen; en (b) om vertrouwen tussen man en vrouw te bevorderen. Het is een psychologische realiteit dat zodra een echtgenoot zijn vrouw begint te verdenken, hij haar ook niet zal vertrouwen als een rechtbank besluit dat hij fout zit. Legale besluiten veranderen zelden emoties. Alleen G-ds eigen getuigenis zal overtuigend genoeg zijn. Dat is het waarom G-d het uitwissen van Zijn eigen heilige Naam toestaat en een wonder verricht (5:23, 28) om het gemoed van een wantrouwende echtgenoot op zijn gemak te stellen (*R' Yaakov Kamenetsky, Iyunim BaMikra*).

Volgens de halachah kan de eed die de priester uitspreekt volgens 5:19 worden gedaan in elke taal, maar moet hij uitgevoerd worden in Lashon haKodesh, de Heilige Tong - dat is het Hebreeuws! Waarom? Omdat zij moet zeggen: AMEN, AMEN. Omdat Amen een Hebreeuws woord is hebben de geleerden hieruit afgeleid dat de eed moet worden gedaan in het Hebreeuws. Maar de Sotah – de vrouw verdacht van overspel – moet de eed ook begrijpen.

Wat kunnen we hieruit leren? Dat we als leiders van de gemeenschap voor zulke situaties een oplossing moeten zoeken. Eventueel hulp vragen bij experts in de gemeenschap. Er is speciaal Mussar-onderwijs over deze dingen.

Wees zeer bedacht op de gevoelens van je man of vrouw. Denk er goed over na hoever je gaat met begroetingen, met omhelzingen, etc. Wat vind je vrouw ervan als je andere vrouwen met een omhelzing begroet. Dit alles is ook cultuur gebonden. Wij Nederlanders zijn afstandelijker dan bijvoorbeeld Italianen, maar wil dat zeggen dat het geven van een hand geen gevoelens uitdrukt? Het gaat in deze vooral om onze houding, ons hart. Liefde en respect straal je uit met je houding, met je ogen. Die zijn de spiegel van het hart.

Als Yeshua de heiligheid van het huwelijk hoog stelt, dan bedoelt Hij niet een koude wettische benadering. Het gaat Hem erom dat we letten op G-ds bedoeling met ons leven. Zodra een vrouw bij Hem wordt gebracht die op overspel betrapt is, dan zegt Hij tot haar alleen maar: ga heen en zondig niet meer (Joh. 8:11).

Num. 6:1-21 De Nazir. De Torah staat een man of vrouw toe om vrijwillig de status van een Nazir, dat is een Nazireeër, aan te nemen. Dit houdt drie beperkingen in: (a) Het is een Nazir verboden om te druiven of producten van druiven te eten of te drinken, (b) het haar van een Nazir mag niet geknipt worden en (c) een Nazir mag niet verontreinigd worden door het aanraken van een menselijk lijk.

Het nazir-schap is echter niet een even afleggen van de Nazir-gelofte en dan bovenstaande regels volgen. Het Nazir-zijn is een status van heiligheid en deze heiligheid is niet te vergelijken met deze verboden activiteiten.

Sforno (1475-1550) voegt eraan toe dat de Torah instrueert dat de persoon die afscheiding zoekt van de alledaagse genoegens en de lichtzinnigheid van de gewone man, en die een leven van heiligheid en toewijding aan het spirituele leven verlangt, niet verder mag gaan

dan deze verboden. Hij moet zichzelf niet kwellen met vasten en zelfkastijding die hem kunnen verzwakken en zijn gepaste dienst aan HaSHem kunnen tegenhouden.

Het is opvallend dat het ritueel voor de Sotah meteen gevolgd wordt door de instructies voor de nazir. Nazir = jezelf apart zetten voor G-d. Bedenk: ik ben Israel, dat betekent dat ik apart gezet ben voor HaShem. En als ik Torah volg – dan ben ik hierdoor werkelijk apart gezet. Maar nu komt de Nazir en hij is echt helemaal apart gezet voor de Schepper.

Waarom volgen de regels voor de Nazir op het ritueel voor de Sotah? De wijzen leiden hieruit af dat wanneer iemand een sotah ziet in haar staat van vernedering hij dan zichzelf wijn moet verbieden en een Nazir-gelofte moet opnemen. Een sotah – een overspelige vrouw – koos ervoor om haar sensuele passie te volgen en haar hart te laten heersen over haar geest, haar streven naar plezier te laten winnen van haar verantwoordelijkheid voor God. Haar ervaring is het bewijs dat mensen gemakkelijk ten prooi vallen aan verleiding en dat, wanneer de Kwade Neiging in hen woedt, zelfs overspel als een acceptabele optie kan worden gezien ... Om aan deze valstrik te ontsnappen, laat de Torah doorschemeren dat men zich moet onthouden van wijn en zijn geestelijke impulsen moet stimuleren om te ontsnappen aan de losse levensstijl die het gedrag legitimeert dat door de sotah wordt gesymboliseerd. De onthouding van wijn door de nazireeër geeft de nazireeër het signaal dat het aannemen van een spiritueel leven kan helpen om de deur te sluiten voor de verleiding die de sotah deed vallen.

Num. 6:22-27 De Birkat Kohanim. Het is opvallend dat de zegen die de kohanim moeten uitspreken over het volk, meteen achter de instructies voor de Nazir staan. Deze zegeningen horen bij een toegewijd leven voor onze Schepper en het volgen van Zijn instructies.

In de Chumash staat bij ieder woord van de Birkat Kohanim een uitleg wat een studie op zichzelf is. Wat ik nu nog wil noemen is, dat de eerste zegen gaat over materiele welvaart, de tweede over de geestelijke zegeningen van Torah kennis en inspiratie en de laatste over G-ds compassie boven en verder dan wat wij verdienen, zoals uitgedrukt in de vergeving van zonde en het geven van shalom.

R' Hirsch legt uit waarom het boek *Sifre*, deze zegen toewijst aan materiele zaken. Aangezien dit vers van de zegen eindigt met een gebed dat G-d ons zal beschermen (*v'yishm'recha*), is het duidelijk dat we spreken van zegeningen die bescherming vereisen, zelfs nadat ze zijn verleend. Geestelijke zegeningen worden alleen beschermd door de persoonlijke waardigheid van de ontvangers, maar materiële zegeningen zijn altijd onderhevig aan gevaar van buitenaf.

Profetisch

Hoe moeten we kijken naar Numeri 5 en 6? Naast het feit dat er onderwijs in zit voor ons persoonlijk leven, lijkt het mij dat dit ook profetisch is. Want de nazir staat voor gewone mensen die zich heel speciaal wijden aan YHWH en zijn daarmee mijns inziens een beeld van Am-Yisrael als volk. Maar is de Sotah niet een beeld van Am-Yisrael als het afdwaalt van haar Echtgenoot en het met andere mannen gaat houden. De nazir beeldt uit hoe het

Vernieuwde Israel in volkomen toewijding aan haar Schepper en Vormer zal wijden. Zie Z'kharyah 13:1-6:

1 Te dien dage zal er een fontein geopend zijn voor het huis Davids en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinheid. 2 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE der heirscharen, dat Ik uitroeien zal uit het land de namen der afgoden, dat zij niet meer gedacht zullen worden; ja, ook de profeten en den onreinen geest zal Ik uit het land wegdoen.

3 En het zal geschieden wanneer iemand meer profeteert, dat zijn vader en zijn moeder, die hem gegeneerd hebben, tot hem zullen zeggen: Gij zult niet leven, dewijl gij valsheid gesproken hebt in den Naam des HEEREN. En zijn vader en zijn moeder, die hem gegeneerd hebben, zullen hem doorsteken wanneer hij profeteert.

4 En het zal geschieden te dien dage, dat die profeten beschaamd zullen worden, een iegelijk vanwege zijn gezicht, wanneer hij profeteert; en zij zullen geen haren mantel aandoen om te liegen.

5 Maar hij zal zeggen: Ik ben geen profeet; ik ben een man die het land bouwt, want een mens heeft mij daartoe geworven van mijn jeugd aan. 6 En zo iemand tot hem zegt: Wat zijn deze wonden in uw handen? zo zal hij zeggen: Het zijn de wonden waarmede ik geslagen ben in het huis mijner liefhebbers.

Bij vers 6 heeft Rashi: **En men zal tegen hem zeggen: "Wat zijn die wonden tussen je handen?"**: Tussen je schouders. Daar geselen ze de zondaars.

in het huis van mijn vrienden: die van me hielden en me terechtwezen naar het rechte pad.

De strekking van deze teksten is dat er dan zeer krachtige en beslissende maatregelen zullen worden genomen tegen elke vorm van afgoderij. Over welke tijd gaat het hier? Vanuit Zacharia 12 geloof ik dat dit te maken heeft met de uitstorting van de Geest der genade en der gebeden. Een algehele toewijding aan G-d en Zijn instructies, gepaard met reiniging en heiliging is hiervan het gevolg. En als ik zie wat er gebeurt in de Messiaanse Beweging geloof ik dat dit al gaande is. Een verlangen om heilig en toegewijd te leven.

Ter bemoediging zou ik willen eindigen met Jes. 52:11-12: "Vertrek, vertrek, gaat uit vandaar, raak het onreine niet aan, gaat uit het midden van haar, reinig je, jullie die het gereedschap van YHWH dragen. Want jullie zullen niet met haast uitgaan, noch met een vlucht heengaan; want YHWH zal voor jullie aangezicht heentrekken en de Elohim van Israel zal jullie achterhoede zijn."

Vergelijk Hgl. 6:10: "Wie is zij, die eruitziet als de dageraad, schoon als de maan, zuiver als de gloeiende zon, schrikwekkend als slagorden met banieren." Dan is Am-Yisrael werkelijk de Am-Segulah van YHWH, Zijn Schat van een volk. Dit is nu nog toekomstmuziek, maar het proces is in werking

13 Sivan 5782 / 12-06-2022

Baruch ben Z'vulun

